

УДК 351.713:339.543 : 364(477)

Коваль Н. О., асистент кафедри
морського та митного права НУ «ОЮА»

Особливості митного контролю за переміщенням через митний кордон України гуманітарної допомоги

Стаття присвячена особливостям застосування органами доходів і зборів України митного контролю при переміщенні через митний кордон України гуманітарної допомоги. Виділяються основні риси митного контролю. Детально розглядаються конкретні форми митного контролю, які застосовують посадові особи митниць при переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України. Звертається увага на незастосування органами доходів і зборів попереднього документального контролю до товарів, які визнані в установленому порядку гуманітарною допомогою і надходять на митну територію України.

Ключові слова: митний контроль, форми митного контролю, гуманітарна допомога, попередній документальний контроль.

Статья посвящена особенностям применения органами доходов и сборов Украины таможенного контроля при перемещении через таможенную границу Украины гуманитарной помощи. Выделяются основные черты таможенного контроля. Подробно рассматриваются конкретные формы таможенного контроля, которые применяют должностные лица таможень при перемещении гуманитарной помощи через таможенную границу Украины. Обращается внимание на неприменение органами доходов и сборов предварительного документального контроля к товарам, признанным в установленном порядке гуманитарной помощью и поступающим на таможенную территорию Украины.

Ключевые слова: таможенный контроль, формы таможенного контроля, гуманитарная помощь, предварительный документальный контроль.

Article is devoted to features of putting into practice by bodies of income and taxes of Ukraine the customs control traits during the humanitarian aid moving through the customs border of Ukraine. The basic lines of the customs control are allocated. Concrete forms of the customs control which are applied by officials of customs during the humanitarian aid moving through the customs border of Ukraine are considered in details. The attention is paid to the non-usage by bodies of income and taxes of the preliminary documentary control to goods recognized under the procedure established by law as the humanitarian aid and arriving on customs territory of Ukraine.

Keywords: customs control, forms of customs control, the humanitarian aid, preliminary documentary control.

Дослідженню митного контролю як різновиду державного контролю в юридичній літературі присвячено достатньо уваги у зв'язку з тим, що контроль є одним із найбільш поширених і дієвих способів забезпечення законності, «...сутність якого полягає в тому, що суб'єкт контролю здійснює облік і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції» [1, с. 37].

Митний контроль як один із найважливіших інститутів митного права доволі детально досліджували Додін Є.В., Ківалов С.В., Мазур А.В., Приймаченко Д.В., Прокопенко В.В., Соколенко О.Л., Федотов О.П. тощо. Але специфіка здійснення цього контролю при переміщенні через митний кордон України такої категорії вантажу, як гуманітарна допомога залишилася поза увагою науковців, хоча деякі присвячені цій тематиці статті, що мають виключно інформаційний

характер, можна знайти у Всесвітній мережі Інтернет.

Метою цієї статті є визначення особливостей застосування органами доходів і зборів форм митного контролю при переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України.

Митному контролю в МК України присвячений розділ XI, статті 318 – 363. Порівняно з попереднім МК України 2002 р. у цьому МК України з'явилася низка новел, які об'єднані в главах 50 «Митні експертизи» та 52 «Система управління ризиками».

Відповідно до п. 24 ст. 4 МК України, митний контроль – це сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [2].

В Глосарії міжнародних митних термінів, опублікованому Всесвітньою митною організацією [3], та Глосарії термінів щодо спрощення процедур торгівлі [4], підготовленого Європейською економічною комісією Організації Об'єднаних націй (ЄЕК ООН) та Секретаріатом Комісії Митного союзу ЄврАзЕС під митним контролем розуміють заходи, що застосовуються митною службою для забезпечення дотримання митного законодавства. В примітці до цього терміну вказується на те, що заходи можуть бути загальними, наприклад, що застосовуються до всіх товарів, ввезених на митну територію, або можуть бути спеціальними, які стосуються, наприклад: місця знаходження товарів; природи товарів (пов'язаної з високою ставкою мита і т.д.); митної процедури, яка застосовується до товарів (митного транзиту і т.д.).

Таким чином, аналіз поняття «митний контроль» у вищенаведеному нормативному акті і міжнародних документах дозволяє виділити наступні об'єднуючі риси: по-перше, це сукупність заходів, які застосовують митниці (необхідно звернути увагу на ч. 2 ст. 318 МК України); по-друге, здійснюються з метою дотримання митних правил, митного законодавства.

Під заходами, які застосовують митниці необхідно розуміти форми митного контролю. У ст. 336 МК України міститься перелік форм митного контролю.

І друга риса митного контролю – це здійснення з метою дотримання митних правил, митного законодавства. Згідно з п. 28 ст. 4 МК України, митні правила – це встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів цим Кодексом та іншими законами України [2]. Статтею 1 МК України встановлено, що «законодавство України з питань державної митної справи складається з Конституції України, цього Кодексу, інших законів України, що регулюють питання, зазначені у ст. 7 цього Кодексу, з міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також з нормативно-правових актів, виданих на основі та на виконання цього Кодексу та інших законодавчих актів» [2].

Крім того, якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість

якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Кодексом та іншими законами України, застосовуються правила міжнародного договору України.

Одним із принципів здійснення митного контролю, відповідно до ст. 318 МК України, є наступний: «митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України» [2]. Не є виключенням з цього правила і переміщення гуманітарної допомоги, яка також підлягає митному контролю. Однак крім митного контролю, на якому ми детально зупинимось нижче, товари гуманітарної допомоги відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про гуманітарну допомогу» підлягають відповідному санітарному, ветеринарному, фітосанітарному, радіологічному та екологічному контролю. Зазначені види контролю здійснюються безкоштовно у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 451 деталізується порядок проведення цих видів державного контролю. В ній зазначається, що на підставі переліку товарів, які підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю), та відповідно до поданих декларантом, уповноваженою ним особою або перевізником товаросупровідних (товаротранспортних) документів посадова особа органу доходів і зборів визначає вид (види) та форму проведення державного контролю в пункті пропуску (пункті ввезення на митну територію України):

- для проведення ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного контролю товарів посадовою особою контролюючого органу;
- для проведення санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, контролю за переміщенням культурних цінностей посадовою особою органу доходів і зборів у формі попереднього документального контролю [5].

Необхідно відразу обмовитися, що згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1030, товари, які надходять на митну територію України і визнані в установленому порядку гуманітарною допомогою не підлягають попередньому документальному контролю [6].

З метою підтримання міжнародного іміджу України в питаннях отримання вантажів міжнародної гуманітарної допомоги, забезпечення позачергового митного контролю в пунктах пропуску на митному кордоні України та направлення цих вантажів у митниці призначення на митній території України, забезпечення чіткої взаємодії митниць відправлення та митниць призначення Державна митна служба України своїм наказом від 27 серпня 2000 р. № 466 затвердила Положення про порядок контролю за пропуском через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги, яке діє на цей час. Відповідно до цього Положення, начальник митниці, у зоні діяльності якої розташовані пункти пропуску через митний кордон України, створює постійно діючу координаційну групу з контролю за переміщенням через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги (входять посадові особи митниць, а також можуть входити посадові особи підрозділів інших контролюючих служб), до повноважень якої відноситься:

- постійний контроль за станом справ у підпорядкованих митницях у питаннях

переміщення через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги та за здійсненням при необхідності оперативного зв'язку з митницями призначення;

- здійснення заходів щодо унеможливлення випадків непрофесійного виконання особовим складом митних підрозділів своїх обов'язків та неетичної поведінки при спілкуванні з особами, що переміщують через митний кордон України вантажі гуманітарної допомоги;

- постійне удосконалення технологічних схем переміщення через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги з метою скорочення часу, необхідного на здійснення таких операцій, у тому числі і за рахунок підвищення організаційного рівня роботи підрозділів інших контролюючих служб за погодженням їх керівників, а також уникнення необґрунтованих затримок при переміщенні через митний кордон України цих вантажів;

- здійснення контролю за якістю проведення службових розслідувань за фактами затримок при переміщенні через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги в зонах діяльності підпорядкованих митниць відправлення;

- проведення службових розслідувань (чи прийняття в них участі) за фактами затримок при переміщенні через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги в зонах діяльності підпорядкованих митниць відправлення;

- виконання окремих доручень керівництва Держмитслужби з питань митного контролю та митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги [7].

Слід зазначити, що для реалізації у повному обсязі вищезазначених повноважень митниці розробляють та затверджують технологічні схеми переміщення через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги, погодивши їх з підрозділами контролюючих служб, які розміщені в пунктах пропуску на митному кордоні України та до повноважень яких відноситься вирішення питань позачергового переміщення через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги. В теорії права такі нормативні акти митниць отримали назву локальних, які обов'язкові для певного кола осіб і діють на певній території, тобто в межах зони діяльності конкретної митниці, що прийняла цей акт. Прикладом такого акту є наказ Південної митниці, яким затверджена Технологічна схема пропуску та митного оформлення товарів гуманітарної допомоги у зоні діяльності Південної митниці.

Вважаємо доцільним розглянути форми митного контролю, які застосовують митниці при переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України. Однак звернемо увагу на розділ 5 спеціального додатку J Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур, в якому вказується, що огляд вантажів з допомогою та/або взяття зразків/проб здійснюється тільки за виключних обставин [8]. Відповідно до ч. 7 ст. 9 Закону України «Про гуманітарну допомогу», центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань охорони державного кордону, органи доходів і зборів забезпечують першочергове проведення контролю гуманітарних вантажів під час перетину державного кордону України [9]. Таким чином, при переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України митниці повинні звертати особливу увагу на один із загальних принципів митного контролю – виконання митницями мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання

законодавства України з питань державної митної справи.

Однією із найбільш застосовуваних форм митного контролю при переміщенні гуманітарної допомоги через митний кордон України є перевірка документів і відомостей, які надаються митницям під час переміщення товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України і здійснюється візуально, із застосуванням інформаційних технологій (шляхом проведення формато-логічного контролю, контролю співставлення, контролю із застосуванням системи управління ризиками) та в інші способи, передбачені МК України.

Документи та відомості, які необхідно подавати митницям для здійснення митного контролю визначені в ст. 335 МК України. В залежності від виду транспорту, яким переміщуються вантажі через митний кордон України, документи можуть різнитись. Але незалежно від виду транспорту, яким здійснюється переміщення товарів, під час прибуття товарів у пункт пропуску через державний кордон України надаються документи (відомості) або їх реквізити, які підтверджують дотримання заборон та/або обмежень згідно із законами України щодо пропуску товарів через митний кордон України. Крім того, разом з митною декларацією органу доходів і зборів подаються рахунок або інший документ, який визначає вартість товару (декларація митної вартості).

При переміщенні гуманітарної допомоги такими документами можуть бути: письмова пропозиція донора щодо надання гуманітарної допомоги; письмова згода отримувача гуманітарної допомоги; рішення Міністерства соціальної політики України щодо визнання вантажу гуманітарним; документи, що підтверджують повноваження особи, яка подає митну декларацію; експортні декларації; товаротранспортні документи; документи, які засвідчують кількість та вартість вантажу; документи, що підтверджують дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Наступна форма митного контролю, яка також нерідко застосовується митницями при переміщенні гуманітарної допомоги, — це митний огляд.

Відповідно до ст. 338 МК України, огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, пред'явлених органу доходів і зборів (у тому числі для перерахунку та зважування), проводиться в можливо короткий строк після прийняття рішення про його проведення. А за результатами застосування системи управління ризиками огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може бути ідентифікаційним — без розкриття пакувальних місць і без обстеження транспортного засобу, частковим — з розкриттям до 20 % пакувальних місць і вибіркоким обстеженням транспортного засобу та повним — з розкриттям до 100 % пакувальних місць та поглибленим обстеженням транспортного засобу.

Згідно з ч. 3 ст. 338 МК України за письмовим рішенням керівника органу доходів і зборів або особи, яка виконує його обов'язки, огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може також проводитися, якщо:

- 1) митна декларація не подана декларантом протягом встановленого строку, за наявності достатніх підстав вважати, що ці товари переміщуються через митний кордон України з порушенням норм МК України та інших законів з питань державної митної справи;

2) товари виявлено (знайдено) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і їх власник невідомий;

3) декларантом не виконуються встановлені обов'язки [2].

Переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення проводиться у разі виявлення пошкодження або втрати митного забезпечення, накладеного на зазначені товари, транспортні засоби, чи за наявності інших видимих ознак можливого несанкціонованого доступу до товарів, що перебувають під митним контролем. На жаль, такі випадки при переміщенні гуманітарної допомоги є непоодинокими. Витрати, пов'язані з проведенням такого переогляду, несе в даному випадку отримувач гуманітарної допомоги. Крім вищезазначених випадків, огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення може проводитися за наявності достатніх підстав вважати, що переміщення цих товарів, транспортних засобів через митний кордон України здійснюється поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, у тому числі в разі отримання відповідної офіційної інформації від правоохоронних органів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України.

Слід зазначити, що Міністерство фінансів України розробило та затвердило Порядок проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення [10], який визначає послідовність дій посадових осіб митниць при організації, проведенні та оформленні результатів огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Відповідно до ст.ст. 341 і 342 МК України відносно переміщеної гуманітарної допомоги також можуть застосовуватись такі форми митного контролю, як облік товарів і транспортних засобів та усне опитування громадян та посадових осіб підприємств.

Облік товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України здійснюється на підставі митних декларацій на товари та національних реєстраційних документів транспортних засобів.

В коментарі до МК України відзначено, що облік товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України за своєю суттю є формою статистичного спостереження та накопичення необхідної інформації, яка використовується для:

- фіксації факту переміщення через митний кордон;
- формування, узагальнення та обробки зібраної інформації;
- використання інформації для здійснення митної справи та забезпечення інформаційних потреб сторонніх користувачів у межах їх повноважень.

Крім того, відмічається, що дана інформація належить до спеціальної митної статистики [11, с. 136].

Необхідно також звернути увагу на те, що Міністерство доходів і зборів України затвердило Класифікатор особливостей переміщення товарів через митний кордон України, за допомогою якого у стислі терміни проводиться автоматизована обробка інформації щодо переміщення товарів (в нашому випадку гуманітарної допомоги) через митний кордон України і яка, перш за все, необхідна для митної статистики.

Літерний код особливості переміщення	Назва	Цифровий код для автоматизованої обробки*
Благодійництво		
AA**	Ввезення (пересилання) товарів, визнаних гуманітарною допомогою	101
AB**	Ввезення товарів (пересилання), що не визнані гуманітарною допомогою, але надсилались як гуманітарна допомога	102
AC**	Вивезення товарів як гуманітарної допомоги, що надається Україною	103
AD**	Інші (крім позначених кодами AA – AC) переміщення товарів (без зобов'язань про наступне повернення) для ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій, епідемій і епізоотій, екологічних, техногенних та інших катастроф	104

* Цифровий код для автоматизованої обробки до митної декларації не вноситься та використовується для цілей автоматизованої обробки інформації.

** Особливості переміщення товарів, митний контроль та оформлення яких згідно з Митним кодексом України здійснюється у першочерговому порядку.

Згідно з ч. 3 ст. 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу», митниці України щомісячно складають звіти за встановленою формою про митне оформлення вантажів з гуманітарною допомогою, які подаються Міністерству соціальної політики України [9].

Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств – це отримання посадовою особою митниці інформації, що має значення для здійснення митного контролю, від осіб, які володіють такою інформацією.

За допомогою цієї форми митного контролю посадова особа митниці має можливість отримати інформацію щодо: кількісних характеристик; вартісних характеристик; якісних характеристик, у тій частині, що стосується компетенції митниці.

Наступна форма митного контролю, яка застосовується до гуманітарної допомоги, це перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем.

Перевірка обліку товарів – це проведення митницями на підприємствах дій щодо встановлення відповідності документації про зазначені товари і транспортні засоби вимогам, встановленим кодексом та іншими законами України з питань державної митної справи.

Як впливає зі змісту п. 4 ч. 3 ст. 13 МК України, система обліку товарів повинна давати змогу порівнювати відомості, надані органам доходів і зборів при здійсненні митного контролю та митного оформлення, з відомостями про проведення господарської діяльності. Наприклад, ч. 2 ст. 201 МК України встановлено, що товари гуманітарної допомоги для їх тимчасового зберігання з дозволу відповідного органу доходів і зборів можуть розміщуватися на складах організацій-отримувачів гуманітарної допомоги; при цьому керівник організації-отримувача гуманітарної допомоги забезпечує ведення обліку товарів, що розміщуються на складі цієї організації та випускаються з нього, в порядку, передбаченому для складів тимчасового зберігання, та щоквартальне подання органу доходів і зборів звіту про рух товарів на складі за формою, що встановлюється Міністерством фінансів України.

Відповідно до Розділу VIII наказу Міністерства фінансів України від 28 травня 2012 р. № 613 [12], утримувач на складі організації-отримувача гуманітарної допомоги веде облік товарів, що розміщуються, зберігаються на цьому складі і випускаються з нього, в системі електронного обліку товарів на складі, що містить таку інформацію:

1. Відомості про розміщення товару на складі організації-отримувача гуманітарної допомоги: номер і дата документа, на підставі якого товар був розміщений на складі; код документа відповідно до класифікатора документів, що використовуються митницями під час заповнення митної декларації; дата початку тимчасового зберігання товару; код товарної позиції товару згідно з УКТ ЗЕД (за наявності); найменування товару.

2. Кількість товару, розміщеного на складі: вага нетто, кг; кількість місць, шт.; код додаткової одиниці виміру; кількість у додаткових одиницях виміру.

3. Вартість товару, розміщеного на складі: код валюти контракту; фактурна вартість у валюті контракту.

4. Відомості про випуск товарів із складу: документ, на підставі якого товар випущено із складу (код документа, номер, дата); код товару згідно з УКТ ЗЕД (за наявності).

5. Кількість товару, випущеного із складу: вага нетто, кг; кількість місць, шт.; код додаткової одиниці виміру; кількість у додаткових одиницях виміру.

6. Вартість товару, випущеного із складу: код валюти контракту; фактурна вартість у валюті контракту (за наявності); митний режим або код переміщення товару із складу.

7. Дата закінчення терміну тимчасового зберігання товару.

8. Дата закінчення терміну тимчасового зберігання товарів, продовженого органом доходів і зборів.

Утримувач складу організації-отримувача гуманітарної допомоги забезпечує доступ посадових осіб митниці до інформації, що міститься в системі електронного обліку товарів на складі і щомісяця до 5 числа місяця, що настає за звітним, подає митниці звіт про рух товарів на складі. Звіт заповнюється утримувачем складу за допомогою програмного забезпечення та подається у паперовому вигляді разом з його електронною копією або подається виключно в електронному вигляді за наявності в утримувача складу цифрового електронного підпису. Після перевірки звіту посадова особа митниці вносить інформацію до

відповідного програмно-інформаційного комплексу ЄАІС Міністерства доходів і зборів України.

У разі продовження митницею строку тимчасового зберігання товарів на складі, посадова особа утримувача складу вносить нову дату закінчення строку тимчасового зберігання товарів на складі до системи електронного обліку товарів на складі [12].

Наступна форма митного контролю, яка може застосовуватися при переміщенні гуманітарної допомоги — це огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, магазинів безмитної торгівлі, територій вільних митних зон та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів. Однак, в нашому випадку, нас цікавлять виключно склади тимчасового зберігання, тобто склади організацій-отримувачів гуманітарної допомоги. Огляд території та приміщень складу організації-отримувача гуманітарної допомоги, відповідно до ч. 1 ст. 343 МК України, проводиться у двох випадках. Перший із них стосується товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що підлягають митному контролю, бо у зв'язку із заявленим щодо них митним режимом перебувають у ньому протягом дії цього режиму. Другий випадок безпосередньо пов'язаний із контролем за окремими видами діяльності, здійснюваним органами доходів і зборів відповідно до Глави 58 МК України.

За результатами огляду складається акт, форму якого затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 2012 р. № 615 [13].

Як вже вище зазначалось, при переміщенні гуманітарної допомоги можливо взяття проб та зразків товарів, яке здійснюється посадовими особами митниці в рамках процедур митного контролю та митного оформлення. Прокопенко В.В. відносить ці дії до додаткових форм митного контролю [14, с. 25]. Але вважаємо, що віднесення взяття проб та зразків товарів до форми митного контролю є умовним, оскільки ця процедура є необхідною і для митного оформлення, а саме для достовірного декларування. Це ще раз свідчить про взаємозв'язок двох інститутів митного права — митного контролю та митного оформлення.

Згідно зі ст. 356 МК України таке взяття проб і зразків здійснюється з метою встановлення характеристик, визначальних для:

- 1) класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- 2) перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- 3) встановлення країни походження товарів;
- 4) встановлення належності товарів до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
- 5) встановлення належності товарів до предметів, що мають художню, історичну чи археологічну цінність;
- 6) встановлення належності товарів до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону [2].

Наказом Міністерства фінансів України від 31 травня 2012 р. № 654 затверджений Порядок взаємодії митниць із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного конт-

ролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, а також Нормативи взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів [14], який і деталізує процедуру взяття таких проб та визначає мінімальні норми того, чи іншого товару, які потрібні для проведення досліджень.

Стаття 11 Закону України «Про гуманітарну допомогу» присвячена обліку і контролю за цільовим використанням гуманітарної допомоги. Аналіз цієї статті дозволяє констатувати, що Міністерство соціальної політики України та органи доходів і зборів здійснюють контроль щодо використання гуманітарної допомоги за цільовим призначенням.

Бухгалтерський облік гуманітарної допомоги та відповідна звітність здійснюються отримувачами гуманітарної допомоги та набувачами гуманітарної допомоги (юридичними особами) у порядку, встановленому Міністерством фінансів України. У разі відсутності обліку щодо отримання та цільового використання гуманітарної допомоги вона вважається використаною не за цільовим призначенням.

Отримувач гуманітарної допомоги і набувач гуманітарної допомоги (юридична особа) щомісячно в установленому порядку подають до відповідного спеціально уповноваженого державного органу з питань гуманітарної допомоги звіти про наявність та розподіл гуманітарної допомоги до повного використання всього обсягу отриманої гуманітарної допомоги [9].

Слід звернути увагу на те, що облік і контроль за цільовим використанням гуманітарної допомоги не мають ніякого відношення до митного контролю і тому не має сенсу детально досліджувати цей напрямок діяльності.

Таким чином, такі форми митного контролю, як перевірка документів і відомостей, які надаються митницям під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, огляд та перегляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, усне опитування громадян і посадових осіб підприємств, перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем, огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, магазинів безмитної торгівлі, території вільних митних зон та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на органи доходів і зборів, взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дусик А.В. Проблеми провадження у справах про порушення митних правил. Контроль як спосіб забезпечення законності / А.В. Дусик // Митна справа. — 2002. — № 2. — С. 37 — 40.
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року // Голос України від 21.04.2012. — № 73-74.
3. Glossary of international customs terms. World Customs Organization. — Brussels, 2006.
4. Глосарій термінів щодо спрощення процедур торгівлі. —[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.tsouz.ru/Docs/kodeks/Documents/Glossary%202011.pdf>
5. Типова технологічна схема пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних,

залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 451 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 40. — Ст. 1546.

6. Деякі питання здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1030 // Офіційний вісник України. — 2011. — № 78. — Ст. 2882.

7. Про введення в дію Положення про порядок контролю за пропуском через митний кордон України вантажів гуманітарної допомоги: наказ Державної митної служби України від 27 серпня 2000 р. № 466. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1025.5520.3>

8. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р. / Офіційний Вісник України. — 2011. — № 71. — Ст. 2711.

9. Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22 жовтня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 51. — Ст. 451.

10. Про затвердження Порядку проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення: Наказ Міністерства фінансів України від 12 грудня 2012 р. № 1316 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 18. — Ст. 616.

11. Коментар до Митного кодексу України / За ред. П.В. Пашка, М.М. Каленського. — К.: Юстиніан, 2004. — 736 с.

12. Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання: Наказ Міністерства фінансів України від 28 травня 2012 р. № 613 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 62. — Ст. 2552.

13. Про затвердження форми Акта про проведення огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, магазинів безмитної торгівлі, територій вільних митних зон та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи: укааз Міністерства фінансів України від 28 травня 2012 р. № 615 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 49. — Ст. 1941.

14. Прокопенко В.В. Верифікація сертифікатів як додаткова форма митного контролю / В.В. Прокопенко // Митна справа. — 2005. — № 4. — С. 24 — 29.

15. Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів: наказ Міністерства фінансів України від 31 травня 2012 р. № 654 // Офіційний вісник України. — 2012. — № 63. — Ст. 2586.

